

2019

EDUCATION

(Major)

Paper : 6.1

(**Developmental Psychology**)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Answer either in English or in Assamese

1. Answer the following as directed : 1×7=7

নিৰ্দেশানুযায়ী তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What is developmental psychology?

বিকাশমূলক মনোবিজ্ঞান কি ?

(b) Mention any one cause of maladjustment.

অপসমায়োজনৰ যি কোনো এটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।

(c) "Healthy environment and training can turn a dull into an intelligent one."

(Write True or False)

“সুস্থ পৰিবেশ আৰু প্ৰশিক্ষণে ভোটা বুদ্ধিৰ ব্যক্তি এজনক বুদ্ধিয়ক কৰি তুলিব পাৰে।” (সঁচা নে মিছা লিখা)

(d) Cephalocaudal means ____.

(Fill in the blank)

শিৰ-পদাভিমুখৰ অৰ্থ হ'ল ____। (শূন্যস্থান পূৰণ কৰা)

- (e) Write the full form of ADHD.
ADHD ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।
- (f) Gang loyalty is a characteristic of which stage of development?
দলানুগতা কোনটো বিকাশৰ স্তৰৰ বৈশিষ্ট্য?
- (g) What are the three basic emotions of children?
শিশুৰ মৌলিক আবেগ তিনিটা কি কি?

2. Answer the following questions : $2 \times 4 = 8$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) Mention any two characteristics of physical development during infancy.
শৈশৱকালত হোৱা শাৰীৰিক বিকাশৰ দুটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।
- (b) What is adolescence?
কৈশোৰকাল কি?
- (c) What do you mean by personality development?
ব্যক্তিত্বৰ বিকাশ বুলিলে কি বুজা?
- (d) What is juvenile delinquency?
কৈশোৰ অপৰাধপ্ৰৱণতা কি?

3. Answer any three of the following questions : $5 \times 3 = 15$
তলৰ যি কোনো তিনিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) Discuss the factors that affect pre-natal development of a child.
শিশুৰ জন্মপূৰ্ব বা গৰ্ভকালীন অৱস্থাৰ বিকাশক প্ৰভাৱিত কৰা কাৰকসমূহ আলোচনা কৰা।

A9/663

(Continued) A9/663

- (b) Write a brief note on social development during early childhood.
আগতীয়া বাল্যকালৰ সামাজিক বিকাশৰ বিষয়ে এটি সংক্ষিপ্ত টোকা লিখা।
- (c) Discuss the role of family in personality development of children.
শিশুসকলৰ ব্যক্তিত্ব বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত পৰিয়ালৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।
- (d) What are the factors that affect social adjustment during adolescence? Discuss briefly.
কৈশোৰকালত সামাজিক সমায়োজনক প্ৰভাৱিত কৰা কাৰকসমূহ কি কি? চমুকৈ আলোচনা কৰা।
- (e) Do you think that adolescence is a period of 'storm and stress'? Explain.
কৈশোৰকালক 'ধুমুহা আৰু পীড়ন'ৰ কাল বুলি ভাবানে? ব্যাখ্যা কৰা।

4. Answer the following questions : $10 \times 3 = 30$
তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) Discuss any two methods used in developmental psychology. $5 + 5 = 10$
বিকাশমূলক মনোবিজ্ঞানৰ অধ্যয়নত ব্যৱহৃত যি কোনো দুটা পদ্ধতিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

Or / অথবা

Discuss the relative importance of heredity and environment in the process of human development. 10

(Turn Over)

মানুহৰ বিকাশৰ প্ৰক্ৰিয়াত বংশগতি আৰু পৰিবেশৰ তুলনামূলক গুৰুত্বৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(b) Define childhood. Discuss the developmental characteristics of childhood. $2+8=10$

বাল্যকালৰ সংজ্ঞা দিয়া। বাল্যকালৰ বিকাশমূলক বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা।

Or / অথবা

What is cognitive development? Write briefly the theory of cognitive development propounded by Jean Piaget. $2+8=10$

সংজ্ঞানাত্মক বিকাশ কি? জ্যা প্যাৰ্জেই আগবঢ়োৱা সংজ্ঞানাত্মক বিকাশৰ তত্ত্বটো চমুকৈ লিখা।

(c) Discuss the influence of physical changes on the emotional life of adolescents.

কৈশোৰকালত সংঘটিত হোৱা শাৰীৰিক পৰিৱৰ্তনসমূহৰ ফলস্বৰূপে তেওঁলোকৰ আৱেগিক জীৱনত পৰা প্ৰভাৱৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

Or / অথবা

What is social maturity? Discuss the influence of peers in social relationships of adolescents. $3+7=10$

সামাজিক পৰিপক্বতা কি? কিশোৰসকলৰ সামাজিক সম্পৰ্কসমূহৰ ক্ষেত্ৰত সমনীয়াসকলৰ প্ৰভাৱ আলোচনা কৰা।

★ ★ ★

2019

EDUCATION

(Major)

Paper : 6.2

Continuing Education and Distance Education)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Answer either in English or in Assamese

1. Answer the following questions : 1×7=7

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Write the main objective of 'education for all'.

‘সকলোৰে বাবে শিক্ষা’ৰ মূল উদ্দেশ্যটো লিখা।

(b) Give a definition of social education.

সামাজিক শিক্ষাৰ এটা সংজ্ঞা দিয়া।

(c) In which year was the National Open School established?

ৰাষ্ট্ৰীয় মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয় কোন চনত স্থাপিত হৈছিল ?

(d) In which year television launched its programme in India?

কোন বৰ্ষত ভাৰতবৰ্ষত টেলিভিছনৰ প্ৰথমটো অনুষ্ঠান
প্ৰচাৰ হৈছিল ?

(e) Write the full form of SCERT.

SCERT ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।

(f) What is NAEP?

NAEP মানে কি ?

(g) In which country distance education is called 'off-campus study'?

কোনখন দেশত দূৰবতী শিক্ষাক 'off-campus study' বুলি নামাকৰণ কৰে ?

2. Answer the following questions in brief : $2 \times 4 =$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ চমুকৈ উত্তৰ দিয়া :

(a) What is 'each one teach one' method?

'প্ৰতিজনে এজনক শিকোৱা' পদ্ধতি কি ?

(b) What is functional literacy?

কাৰ্যকৰী সাক্ষৰতা কি ?

(c) State two forms of instructional materials in distance education.

দূৰবতী শিক্ষাত ব্যৱহাৰ হোৱা দুই প্ৰকাৰৰ নিৰ্দেশনামূলক সামগ্ৰীৰ নাম উল্লেখ কৰা।

(d) Mention two devices of continuing education.

অবিৰত শিক্ষাৰ দুই প্ৰকাৰ আহিলাৰ নাম উল্লেখ কৰা।

3. Answer/Write short notes on any *three* of the following : $5 \times 3 = 15$

তলত দিয়া যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ দিয়া/চমু টোকা লিখা :

(a) Explain the purpose of continuing education.

অবিৰত শিক্ষাৰ উদ্দেশ্য সম্পৰ্কে ব্যাখ্যা কৰা।

(b) Suggest five measures to solve adult education problems in your area.

তোমাৰ অঞ্চলৰ প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষাৰ সমস্যাৰ সমাধানৰ বাবে পাঁচটা পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা।

(c) Role of ICT in distance education

দূৰবতী শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত তথ্য আৰু যোগাযোগ প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ ভূমিকা

(d) Structure of IGNOU's distance education programme

দূৰবতী শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত IGNOU ৰ গঠনি

(e) Characteristics of distance education

দূৰবতী শিক্ষাৰ বৈশিষ্ট্য

4. Answer any *three* of the following questions :

$10 \times 3 = 30$

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Define continuing education. Discuss the significance of continuing education.

Discuss the significance of continuing education in the context of present-day society. $2+8=10$

অবিৰত শিক্ষা কি ? বৰ্তমান সময়ৰ সামাজিক প্ৰেক্ষাপটত

অবিৰত শিক্ষাৰ তাৎপৰ্য আলোচনা কৰা।

(b) Discuss in detail the role of mass media in imparting continuing education.

অবিৰত শিক্ষা প্ৰদানত গণমাধ্যমৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে বিশদভাৱে আলোচনা কৰা।

(c) What are the different kinds of adult education programme in India? Describe any five of these programmes. 2+8=

ভাৰতবৰ্ষৰ প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষা আঁচনিৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰসমূহ কি কি? এই আঁচনিসমূহৰ যি কোনো পাঁচটা বৰ্ণনা কৰা।

(d) What is distance education? Write the merits and demerits of distance education in our country. 2+8=

দূৰবতী শিক্ষা কি? আমাৰ দেশৰ দূৰবতী শিক্ষাৰ সুফল আৰু কুফলসমূহ লিখা।

(e) Explain the role of distance education for the promotion of women education.

মহিলা শিক্ষাৰ বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত দূৰবতী শিক্ষাৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা।

★ ★ ★

2019

EDUCATION

(Major)

Paper : 6.3

(Special Education)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Answer either in English or in Assamese

(a) Answer the following questions : 1×4=4

তলত দিয়া প্রশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

(i) In which year the National Institute
of Mentally Handicapped was
established in India?

ভাৰতবৰ্ষত কোন চনত মানসিকভাৱে
বাধাগ্ৰস্তসকলৰ জাতীয় অনুষ্ঠান স্থাপন কৰা
হৈছিল ?

(2)

(ii) In which year the first special school was established in the world?

বিশ্বৰ প্ৰথমখন বিশেষ বিদ্যালয় কোন চনত স্থাপিত হৈছিল ?

(iii) Write the full form of PIED.

PIED ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।

(iv) Who invented the braille script for the blind?

দৃষ্টিহীনসকলৰ বাবে ব্ৰেইল লিপি কোনে আৱিষ্কাৰ কৰিছিল ?

(b) Fill in the blanks :

1×3=

খালী ঠাই পূৰণ কৰা :

(i) The National Policy for persons with disabilities was formulated in the year _____.

বাধাগ্ৰস্ত ব্যক্তিৰ ৰাষ্ট্ৰীয় নীতি _____ চনত প্ৰস্তুত কৰা হৈছিল।

(3)

(ii) IQ of morons is from _____ to _____.

মূঢ়ী শিশুৰ বুদ্ধিক _____ ৰ পৰা _____ ৰ ভিতৰত থাকে।

(iii) Dysgraphia problem is related with _____ disabilities.

ডিচগ্ৰাফিয়া _____ অক্ষমতাৰ লগত জড়িত সমস্যা।

2. Answer the following questions briefly : 2×4=8

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ চমুকৈ উত্তৰ দিয়া :

(a) What is special education?

বিশেষ শিক্ষা কি ?

(b) Write two major provisions of the Persons with Disabilities Act, 1995.

বাধাগ্ৰস্ত ব্যক্তিৰ আইন, ১৯৯৫ৰ দুটা মূল দফা লিখা।

(c) What is cerebral palsy?

মগজুৰ পক্ষাঘাত কি ?

A9/665

(Turn Over)

(Continue

(d) What is remedial teaching?

প্ৰতিকাৰমূলক শিকন কি ?

3. Answer any *three* of the following questions :

5×3=15

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Mention five principles of special education.

বিশেষ শিক্ষাৰ পাঁচটা নীতি উল্লেখ কৰা।

(b) Mention five psychological characteristics of physically challenged child.

শাৰীৰিকভাৱে প্ৰত্যাহ্বানযুক্ত শিশুৰ পাঁচটা মনোবৈজ্ঞানিক বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

(c) Write five psychological characteristics of mentally retarded child.

মানসিকভাৱে বাধাগ্ৰস্ত শিশুৰ পাঁচটা মনোবৈজ্ঞানিক বৈশিষ্ট্য লিখা।

(d) Discuss the role of school in educating exceptional children.

অসাধাৰণ শিশুৰ শিক্ষাত বিদ্যালয়ৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

(e) Write briefly on inclusive education.

অন্তৰ্ভুক্তিকৃত শিক্ষাৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা।

4. Answer any *three* questions of the following :

10×3=30

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Discuss the importance of special education.

10

বিশেষ শিক্ষাৰ গুৰুত্ব সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

(b) What are the Human Rights as per the UN Standard Rules, 1994? Discuss.

10

ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ ষ্টেণ্ডাৰ্ড কুল, ১৯৯৪ৰ মতে মানৱ অধিকাৰসমূহ কি কি? আলোচনা কৰা।

(6)

- (c) What are the types of physically challenged children? Discuss the educational provision for physically challenged children. 4+6=10

শাৰীৰিকভাৱে প্ৰত্যাহ্বানযুক্ত শিশুৰ প্ৰকাৰসমূহ কি কি ?
শাৰীৰিকভাৱে প্ৰত্যাহ্বানযুক্ত শিশুৰ শিক্ষাৰ ব্যৱস্থা
সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

- (d) What is emotional instability? Write the types of emotional disturbances. 3+7=10

আৱেগিক অস্থিৰতা কি? আৱেগিক অস্থিৰতাৰ
প্ৰকাৰসমূহৰ বিষয়ে লিখা।

- (e) What is meant by learning disability? Discuss the psychological and behavioural characteristics of children with learning disability. 3+7=10

শিক্ষণ অক্ষমতা বুলিলে কি বুজায়? শিক্ষণ অক্ষম শিশুৰ
মনোবৈজ্ঞানিক আৰু আচৰণগত বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা
কৰা।

(7)

- (f) Discuss the nature and objectives of special schools. 5+5=10

বিশেষ বিদ্যালয়ৰ প্ৰকৃতি আৰু উদ্দেশ্যসমূহৰ বিষয়ে
আলোচনা কৰা।

2019

EDUCATION

(Major)

Paper : 6.4

(Guidance and Counselling)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Answer either in English or in Assamese

(a) Fill in the blanks : 1×3=3

খালী ঠাই পূৰণ কৰা :

(i) _____ guidance is concerned with the pupil's success in the field of education.

_____ নিৰ্দেশনা শিক্ষার্থীৰ শৈক্ষিক ক্ষেত্ৰৰ কৃতকাৰ্যতাৰ লগত জড়িত।

(ii) _____ guidance is guiding the individual in group situations.

_____ নির্দেশনাই ব্যক্তিক দলীয় পৰিবেশত নির্দেশনা প্রদানক বুজায়।

(iii) Non-directive counselling is _____ centric.

অপ্রত্যক্ষ নির্দেশনা _____ কেন্দ্রিক।

(b) Answer the following questions as directed : 1×4

তলত দিয়া প্রশ্নসমূহৰ নির্দেশ অনুসৰি উত্তৰ লিখা :

(iv) Guidance is a continuous process.

(Write True or False)

নির্দেশনা এক ধাৰাবাহিক প্রক্রিয়া।

(সত্য নে অসত্য লিখা)

(v) To check wastage and stagnation in education is one of the functions of educational guidance.

(Write True or False)

শিক্ষাত অপচয় আৰু অনুন্নয়ন বোধ কৰাটো শৈক্ষিক নির্দেশনাৰ অন্যতম কাৰ্য।

(সত্য নে অসত্য লিখা)

(Continu

(vi) Write the full form of CSIR.

CSIR ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।

(vii) Counselling is learning oriented.

(Write True or False)

পৰামৰ্শদান শিকন অভিমুখী।

(সত্য নে অসত্য লিখা)

2. Answer any four of the following questions :

2×4=8

তলত দিয়া প্রশ্নসমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Write any two needs of educational guidance.

শৈক্ষিক নির্দেশনাৰ যি কোনো দুটা প্রয়োজনীয়তা লিখা।

(b) Mention any two objectives of placement service.

সংস্থাপনমূলক সেৱাৰ যি কোনো দুটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

- (c) Write any two differences between directive and non-directive counselling.

প্রত্যক্ষ আৰু অপ্রত্যক্ষ নিৰ্দেশনাৰ মাজৰ যি কোনো দুটা পাৰ্থক্য লিখা।

- (d) What is information services?

তথ্যপ্রদানমূলক সেৱা কি ?

- (e) Mention any two characteristics of group guidance.

দলগত নিৰ্দেশনাৰ যি কোনো দুটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

- (f) What is online counselling? Explain.

অন-লাইন পৰামৰ্শদান কি ? ব্যাখ্যা কৰা।

- (g) Mention two functions of counselling.

পৰামৰ্শদানৰ দুটা কাৰ্য উল্লেখ কৰা।

3. Write notes on/Answer any three of the following : 5×3=15

তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো তিনিটাৰ টোকা লিখা/উত্তৰ দিয়া :

- (a) Objectives of guidance in higher education

উচ্চ শিক্ষাত নিৰ্দেশনাৰ উদ্দেশ্যসমূহ

- (b) Role of teacher in school guidance programme

বিদ্যালয়ৰ নিৰ্দেশনা সেৱাত শিক্ষকৰ ভূমিকা

- (c) Principles of providing vocational guidance

বৃত্তিমূলক নিৰ্দেশনা প্রদানৰ নীতিসমূহ

- (d) Individual guidance

ব্যক্তিগত নিৰ্দেশনা সেৱা

- (e) "Counselling is not giving advice." Explain.

"পৰামৰ্শদান উপদেশ প্রদান নহয়।" ব্যাখ্যা কৰা।

(6)

4. Discuss the educational and vocational needs of guidance. 5+5=

নির্দেশনাৰ শৈক্ষিক আৰু বৃত্তিমূলক প্ৰয়োজনীয়তাসমূহ আলোচনা কৰা।

Or / অথবা

Discuss the characteristics of vocational guidance.

বৃত্তিমূলক নির্দেশনাৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা।

5. Discuss the relationship between guidance and counselling.

নির্দেশনা আৰু পৰামৰ্শদানৰ মাজৰ সম্পৰ্ক আলোচনা কৰা।

Or / অথবা

What are the problems of guidance and counselling? Discuss.

নির্দেশনা আৰু পৰামৰ্শদানৰ সমস্যাসমূহ কি কি? আলোচনা কৰা।

(7)

6. Discuss different techniques of counselling. 10

পৰামৰ্শদানৰ বিভিন্ন কৌশলসমূহ আলোচনা কৰা।

Or / অথবা

What are the general principles of guidance? Explain. 10

নির্দেশনাৰ সাধাৰণ নীতিসমূহ কি কি? ব্যাখ্যা কৰা।

3 (Sem-6) EDN M 5

2019

EDUCATION

(Major)

Paper : 6.5

(Educational Management and
Administration)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Answer either in English or in Assamese

Fill in the blanks :

1×7=7

খালী ঠাই পূৰ কৰা :

(a) The process of directing others towards the accomplishment of some objectives is known as _____.

কোনো নিৰ্ধাৰিত উদ্দেশ্যাবলী সম্পাদনৰ প্ৰতি লক্ষ্য
ৰাখি আনক নিৰ্দেশনা দান কৰা প্ৰক্ৰিয়াক _____
বুলি জনা যায়।

(b) Sense of responsibility of individuals is not cared in _____ management.

ব্যক্তিৰ দায়িত্ববোধক _____ ব্যৱস্থাপনাত বিচাৰ কৰা নহয়।

(c) Selection of best alternatives is the important function of educational _____.

উৎকৃষ্ট বিকল্পৰ বাছনি শৈক্ষিক _____ গুৰুত্বপূৰ্ণ কাৰ্য।

(d) NCERT is concerned with _____ stage of educational administration.

NCERT শৈক্ষিক প্ৰশাসনৰ _____ স্তৰৰ লগত জড়িত।

(e) The chief responsibility of the headmaster of a school is to give _____.

এখন বিদ্যালয়ৰ প্ৰধান শিক্ষকৰ মুখ্য দায়িত্ব হৈছে _____ প্ৰদান কৰা।

(f) The process of formally examining and evaluating a school's functioning, results and progress is _____.

এখন বিদ্যালয়ৰ কামকাজ, ফলাফল আৰু উন্নয়নক আনুষ্ঠানিকভাৱে পৰীক্ষা কৰা আৰু মূল্যায়ন কৰাৰ প্ৰক্ৰিয়াক _____ বুলি কোৱা হয়।

(g) Educational _____ is involved with determination of prime policies and goals in educational setting.

শৈক্ষিক _____ শৈক্ষিক পৰিস্থিতিৰ মুখ্য নীতি আৰু লক্ষ্যসমূহৰ নিৰ্ধাৰণৰ লগত জড়িত।

2. Answer the following questions : $2 \times 4 = 8$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What is the meaning of school administration?

বিদ্যালয় প্ৰশাসনৰ অৰ্থ কি ?

(b) Write two importances of academic supervision.

শৈক্ষিক পৰ্যবেক্ষণৰ দুটা গুৰুত্ব লিখা।

(4)

(c) Write two important principles of organizing cocurricular activities in school.

বিদ্যালয়ত সহপাঠ্যক্রমিক কাৰ্য্যাবলী সংগঠনৰ দুটা গুৰুত্বপূৰ্ণ নীতি লিখা।

(d) Write two demerits of decentralized management.

বিকেন্দ্ৰীকৃত ব্যৱস্থাপনাৰ দুটা অসুবিধা লিখা।

3. Answer any three of the following questions : $5 \times 3 = 15$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Distinguish between educational management and educational organization.

শৈক্ষিক ব্যৱস্থাপনা আৰু শৈক্ষিক সংগঠনৰ মাজত পাৰ্থক্য দেখুওৱা।

(b) Write five important principles of educational management.

শৈক্ষিক ব্যৱস্থাপনাৰ পাঁচটা গুৰুত্বপূৰ্ণ নীতি লিখা।

(5)

(c) Show your acquaintance with autocratic management.

স্বৈৰতান্ত্ৰিক ব্যৱস্থাপনাৰ লগত তোমাৰ পৰিচিতি দেখুওৱা।

(d) Compare between educational inspection and supervision.

শৈক্ষিক পৰিদৰ্শন আৰু তদাৰকিৰ মাজত তুলনা কৰা।

(e) Discuss the role of a headmaster in educational planning.

শৈক্ষিক পৰিকল্পনাত এজন প্ৰধান শিক্ষকৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

4. Answer any three of the following questions : $10 \times 3 = 30$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What is educational management? Describe the nature of educational management. $3+7=10$

শৈক্ষিক ব্যৱস্থাপনা কি? শৈক্ষিক ব্যৱস্থাপনাৰ প্ৰকৃতি ব্যাখ্যা কৰা।

(6)

(b) What is centralization of management in education? Discuss the merits and demerits of centralized management. 4+6=10

শিক্ষাত ব্যৱস্থাপনাৰ কেন্দ্ৰীকৰণ কি? কেন্দ্ৰীকৃত ব্যৱস্থাপনাৰ সুবিধা আৰু অসুবিধাসমূহ আলোচনা কৰা।

(c) Explain the various functions of educational management.

শৈক্ষিক ব্যৱস্থাপনাৰ বিভিন্ন কাৰ্যাৱলী আলোচনা কৰা।

(d) Explain the meaning of supervision. What are the various types of educational supervision? Discuss. 4+6=10

তদাৰকিৰ অৰ্থ ব্যাখ্যা কৰা। শৈক্ষিক তদাৰকিৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰসমূহ কি কি? আলোচনা কৰা।

(e) Define institutional planning. What are the various steps involved in institutional planning? Explain elaborately. 2+8=10

(7)

প্ৰাতিষ্ঠানিক পৰিকল্পনাৰ সংজ্ঞা দিয়া। প্ৰাতিষ্ঠানিক পৰিকল্পনাৰ লগত জড়িত বিভিন্ন পৰ্যায়সমূহ কি কি? বিস্তাৰিত আলোচনা কৰা।

(f) Discuss briefly the role of MHRD in educational administration in India. What are the main problems of educational administration in our country? Illustrate. 4+6=10

ভাৰতবৰ্ষত শৈক্ষিক প্ৰশাসনত MHRD-ৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে চমুকৈ আলোচনা কৰা। আমাৰ দেশৰ শৈক্ষিক প্ৰশাসনৰ মূল সমস্যাসমূহ কি কি? বৰ্ণনা কৰা।

★★★